

№ 150 (6327)
ИЮЛИН
30
СРЕДА
1952 он

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

**Бурят-Монголой
МОНЭН**

(6)-гүй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, ВКП(б)-гүй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнэгэ.

**алдаа хайн шанартай
тэжээл бэлдэе**

Бэлдэхэд болбол хүдөө
ашигшухала хүдэлмэринүү-
нэ мүн. Имагтал тэжээлэй
эли база байгууланһаа нини-
ажажальны хүгжөөхэ, ашаг
дэшэлүүлхэ хэрэг дулды-
байна. Эгээл нимэйээ тэжээл
түлэг хүдэлмэрин түлэг
нэглажа байхадань нотагууд-
дөө ажахын органууд энэ хэ-
тон хэ ахаралаа табиха
тай.

Энэ ажахы хүгжөөхэ энэ жэ-
рэнэй түсэб хадаа малажалал
р яилдэд эхээр хайжаруул-
сараалан байна. Үнээдһээ хү
насадаг, хонидһоо хайн шанар-
доо ехээр хайшалдаг боло-
малажаланһаа бусад продуктнуу-
дээр абадаг болохо зорилго
наа. Энэ зорилгы амажталта-
р бөлүүлхын тулада тэжээл
бэлдэх гэгдэлэнь усалхаха
тай. Тимэйээ нотагуудтай
эли, советска, хүдөө ажахын
органууд хадаа үбнэ хуряалгы,
даралгы жэшээтэ хайнаар
тэжээл бэлдэхэлгын тү-
мэл колхоз бүхэнэй дүүргэжэ
хэ туйлаха үялгатай.

Энэ ашаг шэмэ эрид дээш-
жэ ябадаг хадаа бүдүүн ба
тэжээлэй хайн шанартай
бэлдэхэ эринэ гээшэ. Ушар
үбнэ гээл мүнөө үбнэ хуряал-
гылларгалган ябажа байха
тэжээлэй шэмэтэ зүйлүүд,
сүлүүд хэтэйгээр бэлдэхэ
тай. Үбнэ хуряалгын, силос
түлэг хүдэлмэрин шанартай тү-
сэжээл гээшэ тон шухала хэ-
шэн. Тимэйээ үбнэ шэмэ
күл, витамин хэтэй байха
нэ сабшажа, сээрээр хиряжа
шухала.

Энэ жэлдэ үбнэ хуряалгын
органууд түрүү колхозууд,
техникы зүбөөр ашагла-
лал тэмсэн, комплекско мө-
дөн үбнэ хуряана. Энэ методэй
шанар коуб гэхэдэ, үбнэ саб-
шажан, тармалга, һүдлэлгын хоо-
рлоно ашар гаргангүй, эдэ хүдэл-
мэри нэгэ доро хэгдэдэг байна.
Энэ совхозой механизатор-
ууд энэ жэлдэ үбнэ хуряалгын
органууд имэ методээр ябуулжа
на. Энэнэй ашар совхозой са-
ноно сенокосилкын машинист
Худаков бүтээсэ хэтэйгээр
машаа, үбнэ хайн шанартай
хуряжа абана. Мүн Кяхтың
Ленинэй, Сталинай нэрэм-
жэтэ колхозуудта үбнэ комплек-
сээр хуряагдана.

Энэ үбнэ хуряалгын, силос да-
малтын шиндэхэ үе болоод байна.
Энэ нотагуудтахи партияна,
колхоз хөдөө ажахын органууд-
колхозууд болон МТС үүдэй
хөдөлгөөнд тэжээл бэлдэхэ-
шанарай хойноһоо тэмсэхэ
тай. Гэбшээ, зарим аймгуудай
хуряалгын хүдөө ажахын орги-
дэ, тэднэй мэргэжэлтэд энэ асуу-
лгы хэрэгсэдгүлэй байха км.
Тимэйээ сабишан үбнэ мур
нэ үнэ хэбүүдхэ, силосые мүү
нотайгаар дараха ябадал үзэг-
дэ бүри үбнэ тэжээлээр лүта-
аажангын аймагай олон колхо-
болон машинно-тракторна
органууд үбнэ хуряалгын эмхи
нүгүгээр эхилэн муртөө нини-
адала хайн шанартай үбнэ
хурялгын түлэг ёһотой гэгшээр
нүгүлэй. Хайнаар урганан саб-
шажан ногоо дээгүүр сабшажа,
эй мур дээрэнэ гутааха үшар
газарта үзэгдэнэ. Иймэ ба-
нууртал илангаа Чесанын МТС-
ахата колхозуудта бин байна.
Хэжэнгын аймагай
органууд сабишан газартайгаа
хүдөө хүбнэ хуряжа аба-
ларин бэш сабишалангайг но-
гутажа хэбтэнэ. Мүн Зэдэн,
Ийн, Яруунын, Кударын, Хорини
органуудай колхозууд сабишалга
шанар хоёрой хоорондоо ехэ заб-
шаргажа, сабишадан үбнэ-
шанар муудажа байна. Энэ

хадаа үбнэ хуряалгын агротехни-
ческэ заабари өбдөнн ябадал боло-
но. Коуб гэхэдэ, сабишадта мур
дээрээ удаан хэбтэхэдэ шэмэй
зүйлөө гээдэг, шанарын мүүдлагаг,
тингээд бороодо сохюулаа наа, ог-
толон хэрэггүй болологын мэдээ-
жэ. Тимэйээ үбнэ мур дээрнэ
удан хэбтүүлэнгүй хайнаар ху-
ража абахын, далан шүшүүр гар-
гангүй, доогуур сабишан хойно-
һоо колхознигууд болон механизатор-
нууд тэмсэхэ, хүдөө ажахын ор-
ганууд, тэднэй мэргэжэлтэд хүдэл-
мэрин шанарай хойноһоо шанга
хинтала табиха үялгатай. Тини үб-
нэй хүдэлмэридэ ябаһан брига-
дын бригадирнууд, фермачууды
даагшан хэгдэнэ хүдэлмэрие —
үдэр бури, колхозчуудай түрүүлг-
шээр — 5 хонго соо нэгэ дахин
тушаажа абаха ёһотой. Голоһоо
гарганан хүнүүды харюусалгада
хабаадүүлха хэрэгтэй.

Үбнэ зүбөөр һүрилхэ гээшэ
угаа ехэ удашанартай. Коуб гэхэдэ,
уна орохогүйгөөр, нитта хайнаар
һүрилөөд, норуулан һүрин
үбнэ шэмэтэй хайн байдаг.
Шэмэтэ тэжээл—силос даралда
онсо ахарал хандүүлха хэрэгтэй.
Энэ хадаа хоолтой, үнээлны
һүтэй болдог тэжээл юм. Имаг-
тал жэлдэгдэнэ ханатуй нүхэнүүдтэ
силосые хайнаар хэршээд, хиг-
гүйгөөр дараха хэрэгтэй. Колхоз
бүхэн нийтынгэ малда хүрэхэ хэм-
жэнэй хайн шанартай силос бэлд-
хэ үялгатай.

Республика дотор үбнэ хуряал-
гын хүдэлмэри болохогүй удаанаар
ябуулагдаха гадна сабишалга
хуряалга хоёрой хоорондоо ехэ заб-
шар гаргагдана. Энэ хадаа үбнэ
гээтээ гээл аюултай юмэн боло-
но. Тимэйээ нотагуудтахи парти-
йна, советска, хүдөө ажахын
органууд үбнэ хуряалгадана энэ
алдуе захиан тула эрид хэмжээ
абаха, юрэнхөө үбнэ хуряалгын
хүдэлмэри шамдуулхатаа хамта
тармалга, һүрилгээд тусгаар ан-
харалаа табиха зэрэгтэй.

Нитын малда хайн шанартай
тэжээл бэлдэхэхэ хэрэгтэ машинно-
тракторна станцинууд шиндэхэ
үүргэ эзэлхэ ёһотой. Эдэнэр ехэ
юмэ хэжэ шадаха байна. Бүхы ар-
га боломжой хүсдөөр хэрэглэнэ,
МТС-үүд тэжээл бэлдэхэлэй хү-
дэлмэрие комплексноор механизаци-
лажа шадаха байна. Энэнэ тухай
түрүү механизаторнуудай дүй дүр-
шэл элээр гэршэлэнэ. Боггойн сов-
хозой механизаторнууд, тэршэлэн
машинистнуудай республиканска
мурысо үсхэгшэ нүхэр Паньков
үбнэ хуряалгын хүдэлмэри комплек-
сээр ябуулаа. Энэ метод хэрэглэ-
һэнэй ашар хайн шанартай үбнэ
абана. Иймэ метод бүдгын шада-
бары болгох хэрэгтэй. Машинно-
тракторна станцинуудай, колхозууд-
дэй хүдэлмэригшээр машиначууды
бутээсэ хэтэйгээр ашаглаха,
үбнэ хуряалгын хүдэлмэрие агротех-
ническэ эрхим болзрто дүүргэжэ
үялгатай. Мүн силос даралгын
хүдэлмэрие механизацила, силос-
сорезкэнүүды бутээсэ хэтэйгээр
хүдэлгэхэ хэрэгтэй.

Колхозууд болон машинно-трак-
торна станцинуудай партийна ор-
ганизаццинууд болбол нитын мал-
да хайн шанартай тэжээл элбэр
хүрэхэ хэмжээтэйгээр бэлдэжэ, ма-
лай ашаг шэмэ үгэлгы дээшэлүүл-
жэ гээшэ колхознигуудай, МТС-
үүдэй хүдэлмэришэлэй нэрэ хүлгын
хүрэг гэжэ тэдэндэ ойлгуулаха,
үбнээдэй мурысоөө хайнаар ху-
тэлбэрилхэ, ойлгууламжын хүдэл-
мэри үргэнээр ябуулха үялгатай.

Парти, правительство хадаа нитын
малажалда тэжээлэй бата бүхи
база байгуулаха условн колхозуудта
байгуулан байна. Энэчине зү-
бөөр хэрэглэнэ, малда хайн шанар-
тай тэжээл элбэргээр бэлдэжэ, ма-
лайнгаа ашаг шэмэ дээшлүүлхэ
гээшэ хүдөө ажахын бүхи хүдэлмэ-
рилгэшээр аруун үялга тухай.

**Ажалай резервүүдэй училищинуудта
хуряагы абагдана**

Һэн зүйлүүдэй выставкнүүды
нэээнэ. Шэнэ абалгада зорюу-
лагданан вечернууд Рязаниин, Ту-
лын, Ивановын, Орелой, Саранскын
ба бусад городуудай культура ба
амаралтын паркнуудта үнгэргэгдэ-
нэ.

СССР-эй Ажалай резервүүдэй
министерствын училищинууд бол-
бол сентабриин нэгэннээ эхилхэ
һуралсалтай шэнэ жэлэй турша соо
154 ондоо мэргэжэлэй хүдэлмэри-
шэды бэлдэхэхэ байна.

**В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской каналые
нээлгэдэ зорюулагданан митингдэ хабаадагшадһаа**

Москва, Кремль
Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!
В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской каналые
нээхэ түүхэтэ событида зорюулагданан митингдэ сугларгагшад—шэнэ
уһан замай барилгашад ба ашаглалгада оруулагшад, Сталинградска
болон Ростовско областнуудай заводуудай, фабрикануудай, барилга-
нуудай стахановчууд ба колхознигууд билдээр СССР-эй арадуудай ба
бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй аша туһын, зол жаргалай тулада
олон удаан жэлүүдтэ элүүр мэндэ ажаһуухытнай, сэсэн мэргэн вожд,
багша Тагда хүсэһеби, үнэн зүрхэнэй амаршала хүргэнэби!

Коммунизмын агууехэ барилгануудай түрүүшынхын ашаглалгада
оруулагдаба. Агууехэ хоёр мүрэнине—Волга ба Доние нэгдэхэхэ тухай
манай арадай хэдэн зуун жэлэй хүсэл бодол бөлүлгэдэ. СССР-эй
европейскэ хубин бүхы далайнууды уһан замай еднэ система болгон
нэгдэхэхэ гэнэн сталинска агууехэ түсэб дүүргэгдэб. Оройной экономи-
ческа тон ехэ районүүды холбоһон, суднаар ябаха дэлхэй дээрэ этгэн
ехэ трасса хойто далайнуудһаа эхилдэг субтропикууд хүрэтэр, бүхы
орон соогууртай дамжан гарадаг болоо. Манай Эхэ оройной столица —
Москва табан далайн порт болгодобо.

Волго-Донской каналы нээхэ тухай СССР-эй Министруудэй Совет-
дэй тогтоолы, тус каналда В. И. Ленинэй мүнхэ нэрэ олгохо тухай
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указые бүхы советскэ арад
агууехэ ба алдарт хайн социалистическэ Эхэ оройнойго түлөө угаа
ехэ баярай, патриотическа омогорхойл мэдэрэлтэйгээр угтаа.

Нүхэр Сталин, Тантай хамтада Владимир Ильич Ленин Советскэ
засагай бүри нахан тогтоод байхада манай орон дотор коммунизм
байгуулаха түсэб, электрификаццилын үндсөөр байгаалие шэнэдхэн ху-
билгаха түсэб зөхөөхэ зуураа, Россин зүүн-урда зүгэй гээлэнги об-
ластууудай экономико шэнэдхэн хубилгаха ёһотой хүсэн түгэс рычаг
мүн гэжэ Волго-Доние талбарлан тодорхойлон юм.

Манай Эхэ оройной хуби заяанай хоёр дахин шиндхэгдэнэ, нүхэр
Сталин, Тантай эсэн мэргэн хүтэлбэрээр бүхэлдэлхэн-түүхэтэ илалт-
нууды советскэ арадай туйлаһан нангин газарта В. И. Ленинэй нэрэм-
жэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал баригдаа. Тантай алдарт нэ-
ры абанан городто мүнөөдэр билдээр, бүхы советскэ арадай хамтада,
зөхөн байгуулахы амгалан ажалай шэнэ, онсо гайхамшаг илалты тэм-
дэлгэжэ байнаби.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской каналы
бүхы оромной, олонациональна Советскэ Союзай бүхы ахадүү ресубли-
канүүд байгуулаа.

Коммунизмын түрүүшын агууехэ барилгы дүүргэлгэ хадаа бүхы
оронуудай олон миллион ажалшадый сэлхэхэлд халуун талархал үүсхэ-
ба. Коммунизм байгуулажа байгаа советскэ арадай эб найрамдалта по-
литика баримтадгаые бүхы дэлхэйнгэ гээлэй хүнүүд үшөө дахин эли
тодоор хаража үнэншэбэ.

ССША-гэй империалистууд дэлхэйнгэ шэнэ дай һүжэрөөхы оролдон,
Корейн амгалан городууд ба тохсонууды угы хэжэ, үржэлт түгэс га-
зарнууд, садүүд ба полинууды хоохон тала болгожо байхадань, харин
советскэ хүнүүд байгаалие шэнэдхэн хубилгана, амигүй хоохон тала

байһан газарнууды мэдэлдэ абана, бүхы хэрэгсэлүүды элбэг дэлбэг
болгохо далайнууды, каналнууды байгуулаа.
Нүхэр Сталин, Тантай эсэн мэргэн заабаринуудай ёһор, Волго-Дон
болбол гидротехническэ барилгын талаар дэлхэйн практикада түрүү-
шынхэ арадай ажахын проблемэнүүдэй орёо нарин комплексые шинд-
хэб. Тон шухала ашаануудтай—талха тарья, нүүрһа, нефть, модо, ба-
рилгын материалнуудтай хэдэн зуун караванууд шэнэ уһан замаар яба-
жа захаланхай. Ашаглалгада оруулагданан Цимлянска гидроэлектро-
станци промышленостыла ба хүдөө ажахыда электрическэ энерги үгөө,
Урдань гандагай байһан түрүүшын 100 мянган гектар газар амидара-
лай уһа шинг абаба. «Хара шуурганай» ба халхингай хизаар байһа-
наа Цимлянска далайн уһанай ресурснууды ба Цимлянска ГЭС-эй
электрическэ хинда энерги ашаглан, үржэлт түгэс губи тала болгодо-
жо халбаруулагдаа.

Волго-Дон хадаа манай орон дотор коммунизм байгуулаха тушаа,
нүхэр Сталин, Тантай зөхөөһон программые бөлүүлгын гайхамшаг жэ-
шэ болобо. Волго-Дон хадаа эсэгэ оройной промышленостин бүтээһон
социалистическэ шэнэ техникы шудалгаа олон мянган барилгашадта
гайхамшаг хургуули боложо үгөө. Коммунизмын түрүүшын агууехэ ба-
рилгын ехэ талмайнууд дээрэ научна ба техническэ тон шухала пробле-
мэнүүд шиндхэгдэб.

Бидэ, барилгашад Волго-Дондой хүдэлмэри дүүргэдэ, сталинска
уеын бусад агууехэ барилгануудай барилгашадта дүй дүршэл ба эрдэм
шадбараяа дамжуулан үгэхэнэй. Парти, Правительство шиндхэ ба-
ринүүды бөлүүлхын түлөө бүри эршэмтэйгээр ба оролдостойгоор тэм-
сэхэби. Сталинградска ба Ростовско областнуудай ажалшад промы-
шленост болон хүдөө ажахыга бүри түргэнээр хүгжөөхын тула, ган
гасуурие бүрин илаха зорилгоор поли хамгаалгын полосууды, уһан-
най хаалтанууд ба сөөрэмүүды, уһалалгын ба уһа элбэг болгохо си-
стемүүды байгуулаха нитэ түрэнэй зорилгонууды амжалттайгаар
дүүргэхын тула бүхы хүсээ зорюулхэбид гэжэ, нүхэр Сталин, Танине
найдуулагдаа.

Дэлхэй дээрэ этгэн ехэ Сталинградска гидроэлектростанциин ба-
рилгы амажлалттайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсээ зорюулхэбид гэжэ,
нүхэр Сталин, Танине Сталинград городой ба Сталинградска областин
ажалшад найдуулаа. Эдэ бүгдэ бөлүүлэн, билдээр болбол манай
Эхэ оройной бүри ехэ хүсэтэй болохын тула, манай хүнүүдэй ажабайда-
лай бүри хайһан ба баяр түгэс болохын тула нитын хэрэгтэ шэнэ
оруулалта хэзэби.

Манай хүр жабхаланта байдалай түлөө, манай хүсэн түгэс эсэгэ
оройной түлөө, манай большевистскэ партиин түлөө, манай эсэн мэргэн
вождь ба эсэгэ, Танине билдээр, бүхы советскэ арадай хамтада,
юрөөнэби. Олон удаан жэлүүдтэ ажаһуугыт, билэние коммунизмын
түгэс илалтада хүтэлтэ.

Манай социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!
Советскэ арадай бүхы илалтанууды зоригжуулагша ба эмхидхэг-
шэ, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!
Манай эсэн мэргэн вождь ба багша, коммунизмын агууехэ барчл-
гаша, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай туг баригша, манай хүндэтэ
нүхэр Сталин мандаха болтогой!

**В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха
Волго-Донской каналые нээлгэ**

Волга дээгүүр наран мандажа,
гайхамшагта түүхэтэ үдэр эхилбэ.
Волго-Донской каналай үүдэнэй
дэргэдэ, гранитна асари ехэ поста-
мент дээрэ табигданан И. В.
Сталинай скульптурна портрет
жабхалантай хайханаар харагдана.
Агууехэ вожд, советскэ арадай
бүхэлдэлхэн түүхэтэ илалтанууды
эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша
И. В. Сталин оройной агууехэ мү-
рэнэй мэлмэрэн тээшэ, нандалар
сооһоо болхогдонан Сталинград
тээшэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб най-
рамдалай лагерие толгойлон яба-
даг байгуулагша арадай, зөхөө-
шоо арадай ерээдүй тээшэ анхарал-
тайгаар харан байна.

Каналда ороһон үүдэнэй дэргэ-
дэй талмай мүнөөдэр жабхаланта
хайһан. Гэрэлтэ улаан ехэнүүд ба
баганууд тугууд халхинда намил-
дан толорно. Нэбушын жэрылдэнэ
олон жэлэй модонууд набиһаараа
шайяна. Талмай дээрэ сэгсүгэд тэ-
ригданхай. Эрьбэн ногоон ташалуур
дээрэ советскэ хүн бүхэнэй сэл-
хэлдэ байдаг: «Сталинда алдар»
гэнэн үгэнүүд сэгсүүдээр бэшгэ-
дэнхэй.

Канал нээлгын һайндэртэ хү-
нүүд талалгаргагүйгээр эржэл,
эржэл байна. Тэдэнэр түмэр за-
мааршы, автомашинааршы, Волга
дээгүүр пароходуудааршы ерэнэ.
Каналай эхиндэ Волгын үндэр
эрье дээрэ Сталинградтай ажал-
шад, Москвагай, Ленинградтай,
Киевай, Харьковай, Урадай, Сиби-
рин, Кавказай, Прибалтискын тү-
лөөлгөшэд сугларанхай. Алдарша-
н алхалдаг экскаваторай началь-
ник инженер коммунист Усков һайн-
дэртэ хабаадагшад дунда байла-
на. Тэрэнэй экипаж каналай хаба
сооһоо гурба миллионһоо үлүү ку-
бометр газар малтаа. Экскавациин
элитэ мастер И. Еременко Усков-
той эргээлдэ зогино. Тэрэ хадаа
алхалдаг гурбан-кубово экскавато-
рай конструкцида шухала һайжа-
рууланууды хэпэн, проектер хар-
лаалагданан ордохдоо тэрэгээр
ехэ хүдэлмэри эхлэн байна. Волго-
Дондой солото барилгашадый дунда

экскаваторшигууд Д. Слепуха, И.
Хуляков, И. Селиверстов, скрепе-
рист В. Мохов гэгшэд байлсана.
Ондоо шэнэ барилгада ошохоё
байһан инженерүүд Севастьянов,
Громаков, Гиль, Мичко, Соболев,
Кузнецов, Липатов, Селезнев гэ-
рид митингдэ байлсана, агууехэ ба-
рилгын гидротехническэ орёо түхээр-
рлэнүүд тэдэнэй хүтэлбэрээр
байгуулагдаа.

Хүгжэмэй абьян холууру суураа,
Уранхайханай самодельностин
коллективүүд импровизи-
рованнэ эстрадаанууд—талмайнууд
дээрэ номернууды харуулаа. Са-
молёдууд наранда ялалзан дээгүүр
нийдэнэ. Талмай дээрэ сэнгэлг
хүхюон. Хүнүүдэй шарай баяраар
толорно.

Москвагай сагаар 14 час ойрто-
бо.

ВКП(б)-гүй Сталинградска обко-
мй секретарь нүхэр И. К. Гришин
тобшо үгэ хэлэжэ, баярай митинг
нэээнэ.

Нүхэр Сталинай үүсхэлээр,—гэ-
жэ тэрэ хэлэнэ,—манай орон ло-
тор хэгэжэ байгаа асари ехэ ба-
рилгануудай түрүүшынхын, Влади-
мир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ
суднаар ябаха Волго-Донской кан-
ал Советскэ Правительствын тогто-
олой ёһор мүнөөдэр нээгдэхэнэ.

Ленин болбол Волго-Донской ка-
нал бариха тухай бүри советскэ за-
сагай түрүүшын жэлүүдтэ хүсэдэг
байгаа. Владимир Ильич болбол
оройной зүүн урдахы гээдэнги рай-
онууды үзгэдөөгүй дэбжэлтэ ба
налбаран хүгжэлтэ тээшэ эрыуул-
жэ шадаха хүсэтэ түлхуур гэжэ
гэжэ канал байгуулгын түсэбүүды
нэрэлдэг байгаа.

Мүнөө ленинско-сталинска хүсэл
бөлүүлгэдэ. Царицынай сталинска
оборонын сэрэгшэдэй баатар-
лигаар байлдан газарта, эсэгэ
оронхо хамгаалгын Агууехэ дай-
най жэлүүдтэ Сталинградтай түлөө
шуната байлдануудай болоһон га-
зарта коммунизмын түрүүшын ба-
рилга бөлүүлгэдэб.

Владимир Ильич Ленинэй нэ-
рэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Дон-

ской каналы нээлгын баярай үдэ-
бидэрэй хэмэйшын хадаа баяс-
халантайгаа ба халуун дурлалын-
гаа түрүүшын үгэнүүды комму-
низмын агууехэ барилгануудай
үүсхэлшэ, советскэ арадай бүхэ-
дэлхэй-түүхэтэ илалтанууды эми-
хидхэгшэ ба зоригжуулагша, инаг
түрэл Сталинда хандуулаа.

Нүхэр Гришин өөрынгөө үгые
нэрмемэ алыга ташалга доро түгэ-
хэн иигэжэ хэлэнэ:
—Өөрынгөө эсэн мэргэн вождь-
до хизааргүй дуратай байһанаа

Нүхэр З. А. Шашковой үгэ

Нүхэдүүд!
Владимир Ильич Ленинэй нэрэм-
жэтэ суднаар ябаха Волго-Донской
каналы пассажирска болон аша-
най судануудай үргэлжэдөө яба-
жа байһын тула нээлгэ болбол
түүхэтэ ехэ удашанартай событи
болон манай оройной түүхэдэ орох
байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар яба-
ха Волго-Донской канал барилгын
асари ехэ хүдэлмэринүүды дүүр-
гэлгэ хадаа Советскэ Союзай евро-
пейскэ хубин бүхы далайнууды
—Сагаан, Балтийска, Каспийскэ,
Азовска ба Хара далайнууды уһан
замай транспортын нэгдэмэл си-
стемэ болгон холбохо ба шэнэ уһан
замаар ашаанууды шэрэжэ эхил-
хэ арга олгоо. Суднаар ябаха Вол-
го-Донской каналы барилга ха-
даа уһан замууды олошоруулха-
наа гадна, арадай ажахые энэрге-
тическээр зэбсэгжүүлгын ба бай-
гаалие шэнэдхэн хубилгаха шу-
халын шухала проблемэнүүдэй бү-
хэи комплексые шиндхэжэ үгэб.

Дон мүрэнэй уһанай ресурснууды
болон хинда үнэтэй электро-
энергине ашаглалгын база дээрэ
Ростовско, Сталинградска област-
нуудай ганданга ба гандангишар
районуудай шарай хубилха байна.
Өһэндэнгөө полинууды уһалха
тухай олон зуун жэлэй туршад
хүсэжэ байһан донской хасаггүй
түсэ полинуудаа уһажуулха ба
һүдлэхэтэ хуурай халхингаа хаха-
саха арга боломжо олобо.

Тэмдэглэн, советскэ хүнүүд этгэн
эндэ, эрье дээрэ, Иосиф Виссарио-
нович Сталинай жабхаланта ехэ
монумент бождоого.

Сугларгагшад болбол ВКП(б)-гүй
ЦК-гэй Политбюроо ажалшадый
агууехэ вождь ба багша нүхэр
И. В. Сталин түрүүтэйгээр митин-
гын Хүндэтэ президиумдэ һунгана.
СССР-эй Министруудэй Совет-
дэй ба ВКП(б)-гүй Центральна Ко-
митетэй зүгһөө СССР-эй Гол мүрэн-
нэй флодой министр нүхэр З. А.
Шашков үгэ хэлэнэ.

Волго-Дондой барилгын дүүр-
гэдэнэ тухай мэдээсэлые советскэ
арад өөрынгөө социалистическэ
Эхэ орной түлөө туйлай ехэ
баярай ба патриотическа омогор-
хой мэдэрэлтэйгээр угтаа. Стали-
нска уеын асари ехэ барилга-
нуудай нэгэнэй ашаглалгада оруу-
лагданан ябадалы манай оройной
ажалшад Ленин—Сталинай парти
ини сэнэй мэргэн хүтэлбэрээр
коммунизмын түлөө тэмсэлдэ туй-
лаһан агууехэ илалтамнай мүн
гэжэ харана.

Агууехэ хоёр мүрэнине холбохо
тухай ород арадай хэтэ заяанай
хүсэл коммунистическэ партиин зор-
иг хүсэлээр бөлүүлэгдэб. Волга
ба Дон хоёрой хоорондоо канал
малтаха нэдлэг Петр Первын ука-
заар бүри XVII зуунжэлэй эсэтэ
хэгдэнэ юм. Тэрэннээ хойшонхи
зуунжэлүүдэй туршад оройной
эрлэмтэд болбол экономикашка шу-
хала проблемэ мүн байһан тула-
дань Волгые Донтой холбохо ту-
хай асуудалда нэгэнтэ бэшэ эрье-
жэ эрэдэг байгаа. Гэбшине, Волгые
Донтой холбохо гэнэн туйлай ехэ
идей хадаа экономикашка талараа
гээдэнги байһан ханта Россиян
эрхэ байлалда, буржуазно-пеме-
шигүүдэй байгуулалтын эрхэ бай-
лалда бөлүүлэгдэжүүлгэй хүсэл хэ-
бээбэ үлэнгэ байна.

Имагтал Агууехэ Октябрьска со-
циалистическэ революци болбол

(Түгэсхэлэнь 2-дохи нюурта).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудта ба дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандаха

(Иволгын аймгай партийна VIII конференциһээ)

нууд жэлхээ жэлд дүүргэгдэнэгүй, хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүд саг соогоо хэгдэнэгүй. Газар хахалха, элдүүрилхэ түсбөө МТС-үд дүүргэгдэшье наа, үргаса абаха түсбөө дүүргэнэгүй.

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажыхын талаарнь саашалань бэхижүүлхы харсаалтан тусгаар хэмжээнүүд ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ баталагдаһан байха юм. Тэдэ һайшаалтай хэмжээ-ябуулануудые, партийна директивэнүүдые колхозуудай зарим хүтэлбэрлэгшэд бэлдүүлнэгүй. «Улаан-Орongo» колхозой партийна организаци хайнаар хүдэлмэрилдэг гэжэ элидхэл сор харуулагдана. Теэд тус колхоз май соо 500 гектар пар хахалха гэһэн аад, нэгшье гектар хахалаагүй, 300 гектар газар хэрээлүүлэн тариха байһан аад, оройдоо 150 гектар тингэжэ тариһан, үрнэнэингөө үчэстоогудта яровизаци хэгдэгүй үрнэ тарихан байна. Энэ юу харуулаб гэхэдэ, тус колхозые эмхидхэлэй-ажыхын талаарнь үлам бэхижүүлхэ зорилгоор ВКП(б)-гэй айкомой харсаалтан хэмжээ-ябуулануудые бэлдүүлхэ хэрэгтэ хүдөө ажыхын тус артелиин хүтэлбэрлэгшэд ёһо тэдэгээр хандаһан байна.

Хүдөө ажыхые хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэ ВКП(б)-гэй айком эхэлэн алдуу дутуунуудые гаргалан байна. Тэрэ хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэрине ажыхын хүдэлмэри гүйсэд зохиолдуулан ябуулжа шадаагүй. ВКП(б)-гэй айком болбол ажыхын элдэб кампануудта бүхы анхаралаа хандуулаб лэ, харин партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэрини шуухала асудалуудые шиндхэдэггүй, советскэ ба ажыхын организацинуудай ажал-ябуулгыне хинан шалгалдаггүй байгаа гэжэ конференциин делегатуд тэмдэглэбэ. Гадна, партийн тус айкомой хүдэлмэридехи гол дутагдалнууд үл нэгэниин юуб гэхэдэ, айком хадаа колхозно партийна эхин организацинуудта түшгэлэн хүдэлмэрилдэггүй, тэдэнэй үүргыне ба харюусалгыне дэвшүүлхын хойноһоо оролдодоггүй, жиинэй коммунистуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудта ба дурадхалнуудта анхарал багатайгаар хандагай байба.

—Нархан үнэгэрэгдэһэн тоосоотунгуулиин ба тоосоотой партийна суглаанууд дээрэ партийна олонхын организацинуудай хүдэлмэри хангалтагүй гэнэн сэгнэлтэ абһан байна. Энэ юу харуулаб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айком хадаа парторганизацинуудые хангалтагүйгээр хүтэлбэрилнэ, тэдэнэртэ зохино туйлахажы үзүүлнэгүй. Илангаяа парторганизацинуудай секретарьнуудай орлогшоорто партийн айкомой зүгһөө бага анхарал хандуулагдана, тэдэнэй семинар огто үнэгэрэгдэдэггүй. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Одоев, партийна, профсоюзна ба комсомольскэ организацинуудай талагыне дагшша нүхэр Галданов гэгшэд парторганизацинуудай секретарьнуудта саг үргэлжын туйлахажы үзүүлдэггүй. Нүхэр Галдановай зүгһөө захирха, хүнүүдтэ шэрүүнээр хандаха ябадал үзэгдэнэ, — гэжэ Саянтын МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Сергеева шүүмжэлбэ.

Конференциин делегатуд Кобычева, Исаченкова ба бусад Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин хүдэлмэридехи эхэлэн дутуу дундануудые эрид хурсаар шүүмжэлһэн байна. —Тус партийна организаци түсбүгдгүйгээр хүдэлмэрилнэ. Парторганизациин секретарь нүхэр Колманов шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дээрэ хуульгүйгээр хандана, юумэ хэдэггүй, архиншадтай нүхэрсөөд, харин үнэн зүбөөр ажалдаа хандадаг, оролдостойгоор хүдэлмэридэг зарим коммунистуудые доромждолог юм, — гэжэ нүхэр Исаченкова хэлэбэ. —Элидхэл соо партийна организацинуудай хүдэлмэрини дутагдалнууд тухай эхэнхидэ хэлэгдэб лэ, харин тэдэнэй дүй дүршэл тухайда багаар хэлэгдэбэ, — гэжэ Улан-Удын сийртин заводой директор нүхэр Самодельнин тэмдэглэбэ. ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд нүхэр Попов, Одоев, илангаяа аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачев гэгшэд колхозуудта ба МТС-үүдтэ тон үсөөн ошодог, тэдэнэй ажал хэрэгые гүнзэгшээр мэдэлдэггүй юм гэжэ конференци дээрэ олон делегатуд шүүмжэлбэ. —Хабарай полевоий хүдэлмэринүүдэй үеде колхозинуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нүхэр Ткачев харгалдаггүй. Тэрэ хадаа шүүмжэлэлдэ ехэ дүраггүй,

юм— гэжэ Саянтын МТС-эй директор нүхэр Танхасаев хэлэбэ.

Колхознигууды ба механизаторнуудай дунда политическэ хүдэлмэрин хангалтагүйгээр ябуулагдадаг тухайда, агитационно-ниитын хүдэлмэридэ парторганизацинуудай зарим секретарьнуудай, зарим коммунистуудай харюусалгагүйгээр хандадаг тухайда конференциин делегатуды Цыренжапов, Попов ба бусад хэлһэн байна.

—Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ партийна эхэй организацинуудгыне, мүнөө партийна конференци дээршье нулаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Хүтэлбэрлхы зарим хүдэлмэрилэгшэды шүүмжэлхын аргагүй байдаг. Жэ-шээлхэдэ, наһагч МТС-эй совет дээрэ аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачевой хүдэлмэридехи дутагдалнуудые шүүмжэлхэдэ, тэрэ хадаа намайе элдэб үнэгээр хараһан, шүүмжэлэл «хабашахы» һэдһэн байна гэжэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Михалев өөрынгөө үгэ соо хэлэбэ.

Партийн айкомой гэгшүүн нүхэр Шайдуоров партийна организацинуудай зүгһөө комсомольскэ организацинуудые хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэ би байгаа дутагдалнууд тухай тогтон хэлэбэ.

Парткабинедые даагы нүхэр Николаев коммунистуудай политическэ нурадхалдаа дутагдалнууд тухай хэлһэн байна.

Аймгай хүтэлбэрлхы зарим хүдэлмэрилдэгшир жирэй коммунистуудай, ажалша ниитын шүүмжэлхы ажаглалтануудта ба дурадхалнуудта хайша хэрэгээр хандаһа, тэдэнэр дутагдалнуудта хэдэ мэдлэрэн хэбэртэй болодогыне наа, зохино тобшолол хэжэ, хүдэлмэридехи дутуу дундануудта усадхадаггүй байха юм гэжэ конференциин делегатуд Цыжибин, Дансарунов, Ильков ба бусад тэмдэглэбэ.

Хүдөө ажыхын артелиин Уставые эбдэһэн баримтануудай аймгай зарим колхозуудта мүнөө хүрэтэр усадхадаггүй байһыне мүн лэ олон коммунистууд тэмдэглэһэн байна.

Конференци дээрэ хамта 31 хүн үгэ хэлэб. Тэрэ тоодо ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Петухов үгэ хэлһэн байна.

Конференци хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэрине саашалань хайжаруулха тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол баталан абаба.

—Тус партийна организацины шүүмжэлэлгэ пленум боложо, ВКП(б)-гэй айкомой нэгдэхэ секретарьлар нүхэр Д. Б. Цырендоржиев, секретарьнуудаар Попов ба Одоев гэгшэд хунгадаба.

Мүн пленум хадаа партиин айкомой талагууды даагынарыне баталаа.

УБЪЭШЭН БУХЭН ҮДЭРЭЙНГӨӨ НОРМО ДУҮРГЭХЭ ЁНОТОЙ

Үбнэшэдэй нэгэ үдэр

Углөөнэй майн соо хэншые харгаданагүй, зүгөөр хажуураар «хир — хоур» үбнэ сабшаха, хажуураа бүүлуудхэ, сенокосилкын нэгэ жэлдээр торшонохо абяан Болхойн талада соностожо байба.

—Мүнөөдэр яһала халуун болохон ха. Тармаха газарнай ехэ, үшөө 200 гаран центнер сомохо үбнэтэйбди гэжэ хойно ябһан үбнэгөө хэлдэхэ, мүнгэн сагаан хахалтай майхалаа олон уршалаатай Логиннов Шагжа үбгэн шагга шаггаар далайжа сабшана.

—Зүгөөр хүдэлмэринмай гар үсөөн. Борооншые орожо магад, тимнэһээ урид бухалуудтаа сомохохоби, үшөө шамдажа тармахохоби гэжэ харюусаад, урдахинаан хожомдохогые оролдон, хажуураараа ехээр ноого эдүүлэн, сайжа ябһан хирбэгэр хахалтай үбгэн Лайдаб түргэнэй. Мананай дэгдэһэн хойно үглөөнэйнгөө сабшалгыне дүүргэжэ, сабшанаана хэмжэбэ.

—Шамдажа сайлаад, сомогго ба тармалгажа бушуу хэбди, — гэжэ стандарта хажуураа түшүүлжэ байхалаа, Шагжа Логиннович бэһэндээ дурдахад, гэрэйнгээ үүдые нээбэ.

—Элэ тармууруудые баряашаднай хэд эрмэ гэгшэб? Ай тургуулиин ба сельпогой хүдэлмэришэд

ерэбэл. Манда туйлахаяа ерөбө хожом, — гэдэ, арбан хоёр бухалаар сомоогой нуури татажа дүүргэһээр, Лайдаб үбгэн тэшэ каража мһэлзэн хүхисгөөгөөд, ерээшдые угтажа Шагжа үбгэн ошобо. —Буда Аюшеевич, бидэндээ туйлахаяа ерөбө гүт? — тингэбэ, туйлахаяа энэ дүрбэн үхүүбүдтэй ерөбөди, — гэдэ тургуулиин сторож, Буда үбгэн хэлдэ, — зай, ямар ажал хэхэмнайб?

—Тармаха зомнай үсөөн байгаа, ерэнэтай хэлэ һайн даа. Тэндэ тармыт даа — гэдэ, сабшалаад нэлмыжэ хэбтэһэн үргэн талын үбнэ заана. —Эй, үхүүбүд шамдажа ябад, бухалаа шэрэгтэ, — гэдэ нууринын татаһан сомоогойноо хажууда яран ошожо, томо томо бухалуудыне нүгөө үбгэнтээ ехэ ехээр асалан соможо оробод.

Сомоо сомоошодой, бухал шэрээшэдэй, гар тармуураар тармаашадай дуугаралаа абяан үргэн талын ноого унагажа байһан сенокосилкын абяантай аялга нэгдэлэн эдэлнэ. Ербэгэр хайхан үндэр сомоо һубарилдан бодоно, жасгаалда зогсондол бухалууд олоороо бин болоно. Гэбэшье, наран орохо дүтэжэ, отгоргой бараан хара үүлээр бүрхөөгдэжэ хура бороон дулжаа эхилбэ. —Эй, энэ сомоогоо бушуу шоруула, Лайдаб, дээ-

рэнэ гараад, дуйлшые бороогой орхойгүгөөр нурууллаши, — гэжэ хандаад, Шагжа үбгэн түргэн асалан, харин нүгөөднэ ута аргамжанаа татажа сомоогойноо оройдо гараад, дорнохо хаяглан үбнэ аятайханаар тармуур дээрэ тогтоон абаад, сомоогойноо нурууе жэглдэжэ орсно. Сомоогоо дүүргэхэ хирдэлнэ. колхозой түрүүлэгшэ Сергей Хабарович Санжитов ерөбэ.

—Сергей Хабарович, үбгэдэй бригадарин мүнөөдэр 230 центнер үбнэ сомоо, 6 гектар талмай гар тармуураар тармажа 140 центнер үбнэ тармаа, 2 гектарһаа үлүү талмай гар хажуураар сабшаа, сенокосилкаар сабшалан ба тармуураар тарман хоёрой дүн үшөө гаргалдаагүй, — гэжэ бригадир 73 наһатай Шагжа Логиннов түрүүлэгшэдэ элидхэлбэ. Тоолоод үзэхэдэ хүн бүхэн үдэрэйнгөө нормо 110—130 процент хүрэтэр дүүргэбэ.

Закаменай аймгай «Коминтерн» колхозой гэгшүүд ехэ баггүй булдаада ниитынгээ мадла элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдэхын тулада үбнэ хуряалдаа хабадалһана. Энэ харуулашаднай үбгэдэй бригадын нэгэ үдэрэй ажал юм.

Б. Шойдоков.

Үбнэ хуряалгы юундэ унжагайруулаб?

Хэжэнгын аймгай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз сабшалангай ба бөлшэриин газараар элбэг юм. Бүхы сабшалангаа хуряагаа һаа энэ колхоз малдаа хоёр жэл соо хуряахэ үбнэ абажа шадаха байна. Мүн зарим сабшалангыне 2 дахин сабшахада болохо юм. Түсбэй ёһоор тус колхоз 1200 гектартай үбнэ хуряаха, 300 тонно силос даража байгаа. Нүүлэй үедэ нараатэй үдэрүүдэй байжа, МТС-эй ба колхозойнгоо бүхы сенокосилканыудые хүдэлмэридэ табалд, үбнээ наадгүйгөөр сабшаха, мүн хуряаха ба сомохо, тэрэнэтэй нэгэ доро гүргүндэ тушааха ёһотой байгаа. Аймгүйсэдкомой баталһан графигай ёһоор июлинь 20 болотор 896 гектар сабшаланга сабшажа хуряан ба 120 тонно силос дараһан байха байба. Гэхэтэй хамта, бодото дээрэ оройдоо 150 гектартай үбнэ сабшалан, үбнэ хуряалгыне бүхы машинануудые хүдэлмэридэ табяагүй байха юм. Тимнэһээ үбнэ хуряалгын эхилхээ урда тээ зохёон хүдэлмэрини түсбэ мүнөө хоохон саарһан болошоод байна.

Яахадаа нимэ байдал тохёолдооб, энэ колхоз тэжээл бэлдэхлэй хүдэлмэрине яахада нимэ ехээр таһалдуулаб? Колхозой правленийн түрүүлэгшэ нүхэр Нагаев «колхоздомнай хүдэлмэришэд дутуу» гэжэ хэлдэг. Гэбэшье, бодото байдалын тимэ бэбэ байха юм. Гол шалтаганинь юб гэхэдэ, энэ колхоз үбнэ хуряалгыне бэлдэхлэгүгөөр эхилэб. Сенокосилканыудыне саг соогоо заһагдаагүй, үбнэ хуряалгын бригаданууд эмхидхэдэггүй, тракторна агрегатуд хүнүүдээр хүрэтэр хангагдаагүй, силос нүхүүдтэ түхээрэгдэггүй байһан байна. Харин эл июлинь 10-да хүнүүдээр дутуу хоёр бригада хүдэлмэрижэ гараһан байха юм. Хүдэлмэрини түсбэй ёһоор тээ бригадануудта 70 хүн ажаллаха вад, оройдоо 43 хүн ажаллана. 7 морин сенокосилканыудайн 4-ниинь хүдэлмэрилнэ. Бэһениин колхозой центртэ, полевоий стануудта хэбтэһээр. Тэршээлэй МТС-эй тракторна сенокосилкашые миңл байһан зандаа. Нүхэр Нагаев ба партийна организациин секретарь нүхэр Гладких гэгшэд ажал хэжэ шадаха

бүхы колхозинуудые үбнэ хуряалгада гаргахын түлөө ямаршые хэмжээ абанагүй. Гадна, үбнээшэдэй дунда социалистическэ мурсыөөн эмхидхэдэггүй, «дайшалхы хууданууд» гаргалдаагүй байха юм. Агитаторнууд сабшалан дээрэ үсөөн ошодог байна. Нүхэр Колесниковой бригадын 32 үбнээшэдэй нэгэнииншые үдэрэйнгөө нормо дүүргэнэгүй.

Эдэ бүхы баримтанууд юу харуулаб гэхэдэ, нүхэд Нагаев, Гладких гэгшэд эрэхэ үбэл малайгаа гүбэлжэлгын түлөө харюусаалга тармагархинан, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха кампануун таһалдуулагдажа байһанин һанаа амарханаар анхарһан зандаа байха юм. Тэрэнэйн эсэстэ тус колхоз үбнэ сабшаха түсбөө июлинь 22 болотор оройдоо 10,9 процент, силос даралгыне — 20 процент дүүргэһэн байна.

Тус колхоздо тэжээл бэлдэхлэй хүдэлмэрине хурдалхайын түлөө аймгүйсэдком ба партиин айком яаралтай хэмжээ абаха ёһотой.

В. Красноярский.

Силос дараһа

Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой (Иволга) тэжээл бэлдэхэ бригадын гэгшүүд бороотой нэгэ үдэр

силос дараһада хабадуулагдан байгаа. Тэдэнэр МТС-эй тракторна силосорезкын хүдэлмэришэдтэй хам-

та 3 час соо 30 центнер силос дараба.

Газетын шүүмжэлэлээр дары хэмжээ абаха

Советскэ эмхи зургаануудай ба ниитын организацинуудай хүдэлмэрине улам хайжаруулха, ажыхые хүргэхэ хэрэгтэ би байгаа дутагдалнуудые элирүүлэн усадха гэжэ ажаллаша нинтэ сон гүргэлжэ анхарал оролдого гаргана. Тимнэһээ ажалшад партийна, советскэ ба ажыхын организацинуудта хандажа бэшхэдэ, ажал хүдэлмэридехи дутагдалнуудые саг сооны элирүүлжэ, тэдэнине усадхага таарамжатай хэмжээнүүдые эхэнхидээ заажы бэшэдэг байха юм. Ийм бэшгүүд редакцинуудта олоор эрэнэ. Мүн манай газетын редакцида ажаллаһана хэдэн олон бэшгүүд үдэр бүри ержэ байдаг. Редакцида ерһэн бэшгүүдэй олонини газетэдэ толлогодон, зариманиин шалгалдаад, зохино хэмжээнүүдые абаһын тула тус тус организацинуудта элбэгдэһэнэ.

Газетын шүүмжэлэлдэ, ажалшадтай бэшгүүд ба сигналнуудта хүтэлбэрлхы олонхи хүдэлмэрилэгшэд анхаралтайгаар хандадаг, заагдан дутагдалнуудые усадхага талаар тэрэ дары хэмжээнүүдые абадаг, гэмтэ нооруудые харюусалгада хабадуулаагай байха юм. Тэдэнэр абаһан хэмжээнүүд тухайда редакцила тодорхойгоор, саг сооны мэдээһэнэ.

Гэхэтэй хамта, зарим аймгануудай партийна, советскэ ба ажыхын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд газетын шүүмжэлэлдэ, ажалшадтай бэшгүүдтэ ба сигналнуудта хайша хэрэгээр хандадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Энэ жэлэй эхэнхээ хойшо газетэдэ толлогодон ба толлогодоогүй ажалшадтай 12 бэшгүүд Төрин гымсоведэй гүйсэдкомдо хэмжээ абаһын тула элбэгдэһэн байна. Тэдэ тус аймсоведэй гүйсэдком тэдэнэй гансахан 2-тонь хэмжээ абаади гэжэ манай редакцида удаан сагай үнэгэрэн хойно мэдээһэбэ.

Торин аймгай зарим колхозууд ниитын малажал хүжөөхэ түсбөө дүүргэнэгүй, олон малаа тараһан ба гарзалуулан байна гэжэ манай газетын хуудалануудта март нарада толлогодон статья соо хэлэгдэһэн юм. Юун дээрһээ малажал хангалтагүйгөөр хүжөөднэб гэхэдэ, колхозууд малай үблэжэлгэдэ мууугаар бэлдхэнэ, малай байрлануудыне саг сооны заһабарилнагүй, хүсэд хүрэхэ үбнэ тэжээл бэлдэхэнэгүй гэжэ өөһынгөө бэшгүүд соо ажалшадхэ зүб хэлдэ тэмдэглэһэн байгаа. Тээд, аймсоведэй гүйсэдком газетын шүүмжэлэлэй нүүлээр малай үблэжэлгын дутагдалнуудые дары усадхаһын, малаа хорлогтгүйгээр ондо оруулхын тула яаралтай хэмжээнүүдые абаагүй байна.

модхоглоһон колхозой гэгшүүдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрини хангалтагүйгөөр эмхидхэдэгдэнэ, политическэ төмөнүүдэр лекци ба элидхэлүүд өсөөн уншагдадаг, кино ха-яа харуулагдадаг гнээн бэшгүүд манай редакцида хэдэн дахин ороһон байна.

Эдэ дутагдалнууд усадхагдажа, ажалшадтай дунда ябуулагдаха нинтэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хайжараа гэжэ ВКП(б)-гэй Торин айком манда мэдээһэб. Гэбэшье, тус сомоной колхозинуудай дунда нинтэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри нулаар ябуулагдана гэжэ ажалшад мүнөөшые бэшхэнэ.

ВКП(б)-гэй Торин айком, аймсоведэй гүйсэдком ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Таюрский газетын шүүмжэлэлээр дары хэмжээ абанагүй, ажалшадтай бэшгүүд ба сигналнуудта ёһо тэдэгээр хандажа гэжэ элэ баримтанууд эли тодоор гэршэлнэ.

Мүн тэршээлэн ажалшадтай эрилтэнүүдтэ хойрогээр хандадаг ушарнууд Мухаршэбэрэй аймгайга тэжээлнэ. Тус аймгай Сутайн сельпогой централине магазин ажалшадые эд бараагаар ба эдэ хоолой зүйлүүдээр хүсэд хангангүй гэжэ колхозинууд редакцида бэшхэнэ. Тус магазиние дагша Брянский ажалла хойрогээр хандадаг, худалдан абаһалдай эрилтэнүүдые хараадаа абадаггүй юм. Ажалшадтэ шуухала хэрэгтэй зүйлүүд энэ магазини отлесенинүүдтэ үгы байдаг. Тэршээлэн һайн эд бараанай ерэхэднэ нүхэр Брянский отделеенинүүдтэ үгдэдэггүй. централине магазинда үлөөжэ худалдадаг юм. Тимнэһээ хүдөөгэй ажалшад һайн эд бараа абаха аргагүйдэнэ.

Эдэ дутагдалнууд тухайда Мухаршэбэрэй аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Бадамева үшөө феврал ба апрель хараһуудта манай редакци бэшһэн байгаа. Теэд нүхэр Бадамева энэ хэрэгтэ анхаралаа табяагүй. Сутайн сельпогой хүдэлмэри хайжаруулхын тулада шуухала хэмжээ абаагүй байха юм. Аймпотребсоюз элбэгээр гнээн ажалшадтай бэшгүүдтэ харюу мүнөө хүрэтэр ерээгүй байна.

Мүн Мухаршэбэрэй аймсоведэй гүйсэдкомой худалдаа һаймананай табяа аймгай магазинуудай хүдэлмэри хайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа багаар табяна. Газетын шүүмжэлхы хэдэн статьянууд соо хэлэгдэһэн дутагдалнуудые усалхага хэрэгтэ аймсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Шадаров бага анхарал хандуулаа, саг соогоо абаһан хэмжээнууд тухайгаа редакцида мэдээһэдэггүй байна.

Газетын шүүмжэлэлээр ба ажалшадтай сигналнуудаар дары хэмжээнүүдые абадаггүй ушарнууд юу харуулаб гэхэдэ, зарим хүтэлбэрлхы хүдэлмэрилэгшэд арад оной эрилтэнүүдые бүхы талаарнь хангаха, тэдэнэй шүүмжэлэлдэ анхаралтайгаар хандаха гэнэн хүндэтэ уялгануудта дүүргэнэгүй гэшэ.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ хадаа манай обществын хүжэлтын хүсэн мүн. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгүүгөө биднэр урагшаа дабшажа шадахагүйдэ гэжэ нүхэр Сталин хургана.

Партийна, советскэ болон ажыхын бүхы хүдэлмэрилэгшэд ажалшадтай нэгшые бэшгэ ба сигналда харюу үгэнгүйгөөр орхино ёһотой, газетын шүүмжэлэлээр дары хэмжээнүүдые абаха, арад зонной шүүмжэлхы ажаглалтануудта болон дуралхалнуудта анхаралтайгаар хандаха уялгатай.

Көөх... варта... ай... ниин... ба н... ай эр... льна... 103 пр... илан г... ствонч... 1952... II кав... дүүр... штбо... га... тагай... спубл... 51 оной... гуд та... габэ... үсб... лн та... нти... урга... үргэ... гын... тоо... —9... ямаа... шубу... уудт... мал... ний... удай... даа... Цент... хэр... оого... эпери... дэш... оной... тууд... гад... үйлв... уд, ар... ий мо... боло... шу... суул... НИ... ТА... ээ... бэр... ад... ну... а т... гаһа... ар... гаһа... бы... цуби... ад... ор... ур... ба... аба... н т... аб... ар... эрөө... тан... элх... хан... гехал... иго... й т... сару...

ФУТБОЛ

Нэгэ үдэрэй турнир

Далайн-Сэрэгэй Флодий У зорюулагдан нэгэ үдэрэй турнир Улан-Удэ голорой футболны мандануудай хоорондо июлийн 29-д «Динамо» стадион дээрэ 6:0. Тус турнирта ПВЗ-гэй «Локомотивай» хоёр команда, «Байкал», «Динамы», «Амурай» ба «Локомотивай» бэрхээр нэгэ команданууд хабаадалсаа.

Спортсменүүдэй парадтай хүрэн 11х100 метрын эстафетэ ехэ ноор үнгэрбэ. Энэ ПВЗ-гэй «Локомотивай» 1-дхи команда 1:0 «Байкалай» — 2-дхи, «Динамы» 3-дахы хүвчинүүдэ ээзлэбэ. «Локомотивай» ба «Амурай» ба «Локомотивай» командануудай үүдэлэ турнир нэгэлдэ, транспортын 1:0 гээн тоотойгоор иланан ба «Динамы» «Амурай» командала (3:1) илалда. «Байкалай» оюуланууд ПВЗ-гэй «Локомотивай» 2-дхи командала (1:0) шуудлаахи үүдэлээн ПВЗ-гэй транспортын «Локомотивай» мандануудай хоорондо болождо гээн тоотойгоор заводоохид иланан хахал финальна наадлаа «Амурай» футболлистнар байхад (1:0) илалда. Финалда «Байкалай» ба «Локомотивай» (1:0) команданууд гараба. Энэ үдэрэй турнир тэмсэлээр үргэлжлэ ПВЗ-гэй «Локомотивай» илалтаар дүүрбэбэ.

Мүн энэ үдэр транспортын «Локомотивай» стадион дээрэ «Металлист» (транспорт), «Строитель» (транспорт), «Мухомол» обществонудай футболлистнар үүдэлээн нүд болоо.

Эстафетэдэ «Байкал» обществон 2-дхи команда 1-дхи «Локомотивай» (транспорт) 3-дахы нүүдэ ээзлэбэ. Командануудай хоорондо болоонд шаңга тэмсэлэй лээр, финальна наадлагда «Локомотивай» (транспорт), «Строитель» хоёрой команданууд гарэ. Энэ үүдэлээн «Локомотивай» илалтаар (2:1) дүүрхэн ба «Локомотивай» обществон командан мүн командан футболлистнар мотанууд баруулагдаа. «Строитель» команда грамота шагнаглаба.

Облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мурьса

Эрийскэ леспромхозой стадион дээрэ июлийн 25—27-ой үдэрнэ футболлоор облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мурьсоо Эрэй-Хандагатайн ба Шулуутайн промышленуудай футболноо команданууд хоорондо болоо. Тус шээр талмай энээд хандагатайн тал наадаха зуураа 8:1 гээн тоотойгоор айлладаа иланан байхад Эрэйскэ элбхэнэ, мүн лэ талмай энээд шулуутайн хидтай наажа захалаа. Эдэ команданууд дунда шаңга тэмсэл боложо, эрхид элбхитэй довтолго хэвэнтэй ашаар, 12 минутын үргэлжлэ лээр нэгэ бумбэгэ сонжорхобэ, дээрэ удаа удаагар үшөө хоёр бумбэ сонжог, тоогоо 3:0 боло байха юм. Шулуутайнхид ехэ ээзлөөшэ наа, амжалта туйлашдабагүй. Тингээй айлаш иланан эринхид облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мурьсоо хабаадалсаха эрхэ олоон байхад М. Лукашевич.

Туристка аяншалга

Улан-Удын пионерүүдэй огородо пионерүүд ба хургалтын туристка аяншалта эмхилдэбэ. Аяншалта 20 хүн мордоо. Тэрээр 15 хоногой турша дотор Улан-Удэ — Галуута — Нуур — Байгал — Улан-Удэ гээн маршрудаар яв байла.

Галуута-Нуурай нүүрнээшэд загашадай хүдэлмэринүүдэй нилсахэ юм. Тэндээ Мүртэй гээ газараар ябаха. Үдэгэ нөгээр алад саашаа ябаха, савта Ируктс ба Кыкта горолдай хоорондо ашаа зөөжэ байхана трактар Хамар-Дабэа, Бабучкин горол орохо байла. Ой тайгаар ябанан энэ зам үзэхсэлэн хайхан байдалтай тусаха, элдэб гребаринүүдэ суглаха юм.

Бабучкин горолдо хүдэлмэринэй элитэ революционер, болвик Бабучкинэй патмтн хайхан наа гадна, тус горолой промышленосты танилсахэ байла.

Редактор Б. А. ОЧИРЛОВ

«ПРОГРЕСС» кинотеатра — «Амаргал» (13 часта), «Шола» (15, 17, 19, 21, ба 23 частууд), «РДЭМ» кинотеатра — «Александр Матросов» (11 ба 13 часта), «Амидьяр үхэн хүн» (15, 19, 21 ба 23 частууд).

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал тухайда гадаадын хэблэлэй мэдээсэлнүүд

ПОЛЬША

ВАРШАВА, июлийн 27. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал нээлгэе польско арад ехэ баяртайгаар тэмдэглэбэ.

Волгыне Донтой нилдүүлхэ ба табан далайе унан замай едиңе система болгон холбохо. энергетическэ шухала олон проблемүүдэе шидхэхэ ба олон миллион гектар газар уналха аби тал хангахэ тухайда Сталиной сәсэн ухаагаар хараалагдахан худалмэрин асари ехэ түсөбөе гансал советскэ социалистическэ общество дүргэжэ шадаха байба гэжэ «Трибуна Люду» газетэ түрүү бэшгэ соогоо тэмдэглэбэ.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, июлийн 27. (ТАСС). «Сабал Неп», «Нисава», «Сабал ифьюшаг» газетэнүүд В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал нээлгэе зорюулан түрүү бэшгүүдэе толилоб.

Коммунизмын агууехэ барилгануудай түрүүшынхине — В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской каналы нээлгэе хадаа, — гэжэ «Нисава» газетэ бэшэнэ, — советскэ хүнэй творческо ухаан болодой илалта, байгаалие шэнэлэн хубилгаха гээн сталинскэ сәсэн идея илалта мүн гэжэ бүхы дэлхэйн ажаллад мэдэнэ.

Сталинскэ хүсэтэ ехэ барилганууде бүтээлэе, — гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ, — социализм байгуулжа байгаа аралдууда гайхамжа жэшэе болохоно гадна, мүн советскэ арaday ажыхын түргөнөр жүгжэжэ байгаа хүсэний ба эб найрамдалда советскэ ардай ехээр дуралдагтай гэршэ баримта болон бүхы дэлхэйдэ эли тодоор харагдана.

БОЛГАРИ

СОФИ, июлийн 27. (ТАСС). Коммунизмын агууехэ барилгануудай түрүүшынхине тухай олон материалууд ба фотографинууд орон хойр бүхы газетнүүдтэ толилогдоо. Тэршэлэн советскэ наука ба техникэн энэ гайхамжа туйлалта тухайда социалистическэ ажалдай героинүүд, Димитровскэ шаңгай лэуреадууд, стахановцуудай, рационализаторнуудай бэшэнэн бэшгүүд тус газетнүүдтэ тунхаглагдаа.

«Эб найрамдалай ба коммунизмын зориг бадаруулга илалта» гээн гаршагтай түрүү бэшгэ соого «Работническо дело» газетэ ингэжэ бэшэнэ.

Мүнөөдөр бүхы дэлхэйн нанал бодолын дэхиана волжско ба доиской таланууд тээшэ, 10 жэлэй

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, июлийн 27. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской каналы баяртайгаар нээлгэе бүхы чехословак аралай гол анхарал татана.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской каналай барилгашад республикын ажалшад айлыгээн амаршалганууд шай газаруудта толилогдоо. Тус каналай барилгын дүрлэгэ хадаа экономика ска иматта ехэ удхашанартай байхана гадна, мүн эб найрамдал бэхжүүлхэ хэрэгтэ эх оруулалта болон гэжэ олон гэзтэнүүд түрүү бэшгэ дотороо тэмдэглэбэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, июлийн 27. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал нээлгэе Румынын ажалшад советскэ аралай хамтадаа баяртайгаар тэмдэглэбэ.

Румынска газетнүүд советскэ аралай энэ түхэтэ илалтада түрүү бэшгүүдэе ба бүхэй хууданууде зорюулба. «Вяца Синдикала» газетэ ингэжэ бэшэнэ:

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал нээлгэе Советскэ Правительствын ба бүхы советскэ аралай эб найрамдалта политикын бата гэршэ баримта мүн гэжэ, дэлхэйн бумбарсэгэй үнэн сэхэ хүнүүд бүгэдөөрн хайшан амаршална.

Ийм асари ехэ барилгыне богонихон болзор соо дүрлэгэе хадаа Советскэ Союзын түгэлдэр хүсые, советскэ наукин ба техникын гайхамжа бадаралтыне бүхы дэлхэйн урда харуулаа. Энэнь — капиталистическэдэ орходоо социалистическэ байгуулалтын үлүү хайнай гэршэ мүн.

АЛБАНИ

ТИРАНА, июлийн 27. (ТАСС). Албанска телеграфна агентствэ ингэжэ дамжуулба: Албанска газетнүүд мүнөөдөр

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕПУБЛИКА

БЕРЛИН, июлийн 27. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суднаар ябаха Волго-Донской канал нээлгэе үдэртэ — советскэ аралай ажабайдалахи агууехэ түхэтэе соботида зорюулан, Берлиней демократическа гэзетнүүд мүнөөдөр материалууде толилоо.

«Нейсе Дейчланд» газетэ түрүү бэшгэ соого ингэжэ тэмдэглэнэ: энэ үдэр хадаа советскэ аралай агууехэ хайндэр мүн. Большевикскэ партиин ба бүхы дэлхэйн ажалшад айлыгэе вождэ хүнэр Сталиной хүтэлбэрээр советскэ хүнүүдэй туйлахан энэ гайхамжа илалтыне бүхы дэлхэйн ажалшад баяртайгаар угтаба. Эб найрамдалай энэ онко ехэ илалтан социалистическэ ажалдай, социалистическэ наукин ба техникын гайхамжа илалта, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиной агууехэ идеянуудэй илалта мүн.

ШВЕЦИ

СТОКГОЛЬМ, июлийн 27. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской каналай нээлгэгэй дашарамдуулан, «Ню Даг» газетэ коммунизмын агууехэ барилгануудай түрүүшынхине тухай материалууде тунхаглаа. «Сагаан далай Балтин далай хоёрой хоорондохой унан зам» гээн гаршагтайгаар хоёр хууданандаа фото зурагууде толилоо.

Коммунизмын агууехэ барилганууд — гэжэ тус газетэ бэшэнэ, — капитализмыне унагайхан хүнүүдэй арга болмжын али тухай ехэе харуулаа. Эдэ барилганууд — олон зуун жэлэй хүсэл болодой бэеллэгэ, сүлөөтэ хүнэй илалта мүн.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАННИН МЭДЭСЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлийн 28. (ТАСС). Арадай аримин соединенинүүд Хитадай арадай найндуратанай частуудтай нигта хани харилсаатай ябаха, американ-английска интервентнүүдэй ба лисымановска сэрэгүүдэй довтолгоонууде гэдэргэе сохобд, тэдэний хүнүүд ба техникыне гээлтэ хоролтонууда оруула гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай аримин Главнокомандовани мүнөөдөр мэдэсэбэ.

Мүнөөдөр Арадай аримин зенитнэ артиллери ба дайсанай самолёдууде агнан буудагдахад дайсанай 4 самолёт унагажа, 5-е гэмтээн байла. Эдэ самолёдууд Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ара талын районуудта довтолгоонууде хээн байгаа.

Египетдэ болоһон событинууд тушаа

БЕЙРУТ, июлийн 26. (ТАСС). Дамаска радиогой мэдэсэсэней ёһоор, фельдмаршал Нагиб 4 хүн составтайгаар, нэрлэн хэлбэл: фельдмаршал Нагиб, премьер-министр Махер-паша, Египетэй гүрэнэй советэй түрүүлэгшэ Санхурпаша ба кассационно сүүдэй советник Мухаммед Сүлейман-бей гэшэд составтайгаар Египетдэ регентскэ совет байгуулаа.

ПАРИЖ, июлийн 27. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Кайрхаа мэдэсэсэней ёһоор, Египетэй король байхан Фарук Марсель тээшэ ошоо, тэндээ самолёдоор США ниддэхэ юм ха.

Стивенсон — США-гэй президентын тушаалда демократическа партинаа кандидат болгодо

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). США-гэй демократическа партиин сьезд Стивенсон гэгые президентын тушаалда кандидат болгоо.

УГЛӨӨГҮҮР БАЙКАЛ ДЭЭРЭ. Загашадай далайга гаража ябина. М. Минеевий фото-эпюл.

Залуу пөздэй түрүүшын ном

Залуу поэт Чимит-Рэгэн Намжилвай зохёон олохон шүлэгүүд хүүлдэй хэдэн жэлдэ «Байкал» гэжэ альманахта, «Бурят-Монголой үнэн» газетэдэ толилогдоон байна. Наяхан Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл Ч. Намжилвай «Сэлмэг үдэр» гээн шүлэгүүдэй сборник хэблэн гаргаба. Тус ном «Үглөөгүүр», «Ажалай наран мандаа», «Дайнай хорон утаан дахад түбине хушахагүй» гээн гурбан бүлэгтөө бүрлэнэ. Бүлэг бүхэндэнь арба гаран шүлэгүүд оруулагданхай. Советскэ хүнүүдэй хэжэ байгаа мүнөөдэрий ажал хэрэгүүд, коммунизмын байгуулжа гээн тэдэний хүсэл эрмэлзлэгэ ба нанал болол болон бата бхи эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай асуудалнуудта олохон шүлэгүүд зорюулагданхай. Иймэ шухала темнүүд дээрэ пөздэй шүлэгүүдэ бэшэнэинь ехэ хайшаалтай.

Гансахан советскэ бэшэ, харин дэлхэйн бумбарсэгэй бүхы прогрессивэ хүнүүдэй нанал бодолын анха түрүүшын социализмын ороной столица, эб найрамдалай туг баргаша, хүн түрэлтэй агууехэ вождэ Сталиной ажһуудга город — Москва тээшэ ханданхай. Тус номые нээнэн «Дэлхэйн зүрхэн — МОСКВА» гэжэ шүлэг олон миллион простой хүнүүдэй нанал бодолын тэн элээр харуулна:

Москва, Москва шамайгаа
Магтад дуулаа бүхы дэлхэй,
Кремлинй харуул тугагаар
Хүнэй досоо гэрлэтэнхэй.
Зоной зориг бадаруулнаш,
Золой хэрэм батажуулнаш,
Сталин багшын ажһуугаа
Алдар ехэтэй Москва.

Байгаа түбин ажалшад
Батаар ниллэе шини замтай.
Пекни, София, Варшава
Хтын нүхэд болоо шамтай.

Түрүүшын бүлэг соо «Үглөөгүүр», «Парта», «Урок дээрэ» гээн шүлэгүүд тохирооноор, улха түгсөөр бэшгэдэнхэй. Эдэ гурбан шүлэгүүд хургуулын бага наһанай хүүгэдтэ зорюулагданхай.

Советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулжа ажал хүдэлмэридэ сорнигой хоёрдохой бүлэгын зорюулагданхай. Эндэ колхозой барилгашад, наалишад тухай, сэрэриг, таряалан тухай, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай шүлэгүүд бин. Олоран шүлэгүүд соонь манай ажалшадай үдэр бүри хэжэ байгаа бодото ажал хэрэгүүдын мил юрэнхыгөөр бэшэ, харин эли тодоор, урагшаа улам дашина байһаар, оршон тойрон байһан юумтээе нигта холбоотойгоор харуулагдана. Тус бүлэгэй шүлэгүүд соһоо «Дулмасу», «Золтой ханинар», «Туркменскэ каналда бэлэгүүд» гээн шүлэгүүд удынгына ба урайнайханайнгаа найруулган талар илангаа хайнаар бэшгэдэнхэй. Поэт колхозой эрхм наалишан Дулмасу басаганай ажал хүдэлмэридөө оролдосотойгоор хандадаг ба түсөөө үлүүлэн дүргэе хүсэдэг тухайн лирикэ оруулалсан ингэжэ бэшэнэ:

Басаган дүхэйнай баяртай,
Баяр дээрэше баяртай —
Турингөө үдэрэй урда тээ
Түсөөбэ дүргэхэн лабай.
(«Дулмасу»).

Энэ шүлэг тон хүнгээнөөр ба һонирхолтойгоор уншагдана. Мичуринска биологическа наукин хургаалай ёһоор советскэ хүнүүд дэлхэйн байгаалие мэдэлдэ зорингойгоор абана. Урдан хоохон байһан газарта сэрэригтэ сад һалбарна. Шэмэрүүн хүйтэн уларилтай Зайкальбелашыне мойнод ба бусад жэмэстэй зэргэлдэд нарата Грузиниин япони үргалаг болжо байна. Эгэл энээн тухай «Золтой ханинар» гэжэ шүлэг бэшгэдэнхэй. «Туркменскэ каналда бэлэгүүд» гээн шүлэг соо манай Бурят-Мон-

голюо коммунизмын асари ехэ барилгануудта барилгын модо эльгэжэ байһан тухай хэлэгдэнэ. Эдэ хадаа тон шухала темэдэ бэшгэдэнэ, түгсэе урдагай ба формотой шүлэгүүд болонохой.

Американо-английска империалистнуудта эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй долгин мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ үдэр бүри үргэдэжэ, улам хүсэтэй боложо байна. Сборнигой шүүшын, «Дайнай хорон утаан дахад түбине хушахагүй» гээн бүлэгэй олонхи шүлэгүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай тэмдэг бэшгэдэнэ байна. Энэ тэмдэг бэшгэдэнэ шүлэгүүд дээрээ поэт ехэ гэсэмгэйгээр ба яаралгүйгөөр хүдэлмэрилөө гэжэ тэдэние уншахадаа мэдэхээр. «Сталин Мао хоёрнай», «Сагаан далай гуйлбаха», «Алдарта Корея тухай дуун», «Жагсыг, арадууд, тэмсэлдээ» гээн шүлэгүүд идеяны гүнзгы урдагай уранһайханай зохёолнууд болонохой.

Зүгөөр, Ч. Намжилвай сборнигой бүхы шүлэгүүдын нимэ хайнаар бэшгэдэнхэй гэхын аргагүй. Зарим шүлэгүүдын дутагдалнуудтай байна. «Түгдэгэй дэргэдэ», «Эрдэмэй үүдэн нээлтэтэй», «Эжэл гурбан нүхэд» гээн шүлэгүүд даншые юрэнхы болошонхой. Эдэ шүлэгүүдэй гол дутагалын юоуб гэжэ, хүнүүдэй хээн ажал хэрэг ёһоор харуулагданагүй, мил юрэнхы хөөрөөн, хэблэгдэмэл үгүүлэлнүүд ехэ нуури эзэлжэ, удхынь һүла болгоно. Жэшэнь, «Түгдэгэй дэргэдэ» гээн шүлэг абад үзе. Поэт энэ шүлэг соогоо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсахан Алтан Одоной кавалерэй түгдэгэй дэргэдэ пионерүүдэй дунда хээн хөөрөө харуулжа гээн зорилготой байна. Гэбэшэе, шүлэгэйн гурбанай нэгэ шахуу хубине түгдэг тухай хөөрөө эзэлнэ. Теэд, геройн юушые хөөрөөниин мэдэгдэнгүй үлшэнэ. Шүлэгын тон постотойгоор эхилнэ:

Хуурай мүшэр
ташаганаса,
пишаганаса дүрэн,
Комхой дүлэндэ
үмхүүлэн
үрөбжуулнэ
гэжэ мэтээр саашаа үргэлжэлнэ.
Энэ мэдүүлэлын нэгэ мур болгоод, һубаруулан бэшээрхэе хада юрын лэ газетэй статьяй простой мэдүүлэл болохохо байна. Ингэжэ поэт заримдаа шүлэгөө образно болгохо гэжэ байгаа ба бусад зүйлүүдтэ ехээр анхаралаа табядаг тэмьнгэй гол шүлэгэллэ хасагайржа, шүлэгэйнгөө гол героинүүд — хүнүүдэй ажал хэргыне дүүрэнээр харуулаггүй заншалтай байна. Иймэ ушарнууд мүн «Түрэл городнай» — Улан-Удэ, «Эрдэмэй үүдэн нээлтэтэй», «Эжэл гурбан нүхэд» гээн шүлэгүүд соо үзэгдэнэ. Залуу поэт энэ ажалгалтыне хараадаа абаха бээ гэжэ найдагдана.

Сборнигой олон шүлэгүүдтэй рифм ба аллитераци шадамараар хэрэглэгдэнхэй. «Айланга» — «мойнон», «түбхинөө» — «мүнөө» гэжэ мэтээр яһала зохидоор рифм тааруулагданхай. Иймээр бэшэнэн шүлэгүүдэе уншахадашые хүнгэн, ойлгосотой байна. Залуу поэт шүлэгүүдэе уншагшадта ехэ ойлгосотой хэлэн дээрэ һонордөө бэшэнэ. Тэрэнэй хүүгэдтэ зорюулан шүлэгүүдын илангаа һонирхолтой байна.

«Сэлмэг үдэр» гэжэ ном Ч. Намжилвай түрүүшын ном гэшэ. Энэ сборник юрэнхы дээрэ уранһайханайнгаашые, удынгыашые талар яһала хайнаар бэшгэдэнэн зохёол болоо. Залуу поэт энэгээрээ һанаагаа амарангүй, мэргэжэ шадабаряа бүри дээшлүүлхэ бээ гэжэ найдагдана.

Б. Довдоков.

Адрес редакция: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакция: редактор — 23, заместителя редактора — 11-05. Отл. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственному — 7-85, отл. междугодных переговоров — 11-05.

Олимпийскэ нааданууд дээрэ

Галина Зыбина дэлхэйн рекорд туйлаба

ХЕЛЬСИНКИ, июлийн 27. (ТАСС). Хүнгэн атлетикээр, баскетболдо, хүндэ юумэ үргэлжөөр ба бусад язын спортлоор олимпийскэ мурьсөөнүүд июлийн 26-да боложо үргэлжлөө.

Олимпийскэ стадион дээрэ мүнөөдөр сугларһан 60 мянга шахуу зон ядро түлхилгээр эхээрнүүдэй финальна мурьсөөе ехэ анхаралтайгаар хараба.

Галина Зыбинагай түлхйнэ ядронь 15 метрын чертагай саана гараад, показательнуудай доска дээрэ 15 метр 28 сантиметр гээн тоо харагдаба. Энэнь — дэлхэйн шэнэ рекорд болоо. Энэнь урда тээ советскэ спортсменка А. Андреева 15 метр 0,2 сантиметртэ түлжэ, дэлхэйн рекорд туйлаһан ба уласхоорондын XV олимпийскэ наадануудай чемпионка Галина Зыбинае хүн зон ехээр хүндэлэн, амаршалба.

14 метр 57 сантиметртэ ядро түлхйнэ Марианна Вернер (Баруун Германия) хоёрдохой нуури, 14 метр 50 сантиметртэ түлхйнэ Клавдия Точенова (СССР) гурбадхы нуури, 14 метр 42 сантиметртэ түлхйнэ Тамара Тышкевич дүрбэдхы нуури эзэлбэ.

Стадион дээрэ сугларгашад альгаташалгаар утгадан, Зыбина — алтан медаль, Вернер — мүнгэн ба Точенова — бронзово медальнууде абаа.

Советскэ ватерполистууд 12:0 тоотойгоор Индини ватерполистууде илаба.

Советскэ Союзай баскетболистууд мүнөөдөр Финляндиин баскетболистуудтай уулзаа. Финскэ спортсменүүд шаңга эсэргүүсэлтэ хэбэ. Нааданай түрүүшын хахадай 11-дхи минутта очконуудай тоо 10:10 — гэнуучэ байгаа. Гэбэшэе, саашада манай спортсменүүд довтолгоёо шангадхан, 47:35 гээн тоотойгоор шүүгэжэ.

Футболоор наадаха хахал финальна нааданууд тушаа жээрбэ барилга үзсэгдээр болоо. Июлийн

28-да Швециин команда Венгриин футболлистуудтай уулзаха, июлийн 29-да Югославин футболлистууд Баруун Германиян командатай наадаха байна.

Классическа барилдаанай мурьсөөн үргэлжэлһөөр, Советскэ Союзай бүхшүүл нэгэшые дийлдээгүй байна.

Энэ үглөөгүүр Сафин (СССР) 8 минута 15 секунда болоод Расмусение (Дани) илаа, Пункин (СССР) ба Гуревич (СССР) очконуудай талаараа Сафи (Ливан), Кенече (Венгри) гэшэдые илаба. Советскэ бүхэ Беловой барилдаан Куртуа (Бельги) һосолдонгүйгөөр, дийлдэбэ гэба.

Мүнөөдөр олимпийскэ стадион дээрэ эстафетнэ 4х100 метрын урилдаагаар таб дээрэхи мурьсөөн болоо.

Советскэ хурлашуул Токарев, Калыев, Санадзе, Сухарев гэшад Бразилиин, Венесуэлын, Нигерин, Исландин ба Пакистанай хүнгэн атлетигуудтай урилдаагаа.

СССР-эй спортсменүүд 41,3 секунда соо фиништэ түрүүлэн ержэ, хахад финалда ороо.

Мүнөөдөр мүн лэ 1500 метртэ финальна урилдаан болобо. Бартель гэшэ (Люксембург) 3 минутта 45,2 секунда соо ержэ, нэгэдхы нуури эзлэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ, июлийн 27. (ТАСС). Хүнгэншэгэ бээтэй хүнүүдэй хүндэ юумэ үргэлжын мурьсөөн июлийн 26-най һүни дүүрээ. Энэ мурьсөөндэ 20 ороной 22 спортсменүүд хабадалба. Советскэ хүндэ атлетигууд шэнэ ехэ илалта туйлаа.

Классическа 3 язын үргэлгөөр Р. Чимишкян (СССР) нигтэ дээрэ нэгэдхы нуури эзлэбэ. Энэний результатыны 337,5 килограмм болоно. Советскэ спортсмен хадаа дэлхэйн урдын рекордхоо 5 килограммаар үлүүжэ, дэлхэйн шэнэ рекорд туйлаба.

Хоёрдохой хүуриин Николай Саконов (СССР) эзлэбэ, нигтэ результатыны — 332,5 килограмм.

Галина Зыбина дэлхэйн рекорд туйлаба

Хельсинки, июлийн 27. (ТАСС). Хүнгэн атлетикээр, баскетболдо, хүндэ юумэ үргэлжөөр ба бусад язын спортлоор олимпийскэ мурьсөөнүүд июлийн 26-да боложо үргэлжлөө.

Олимпийскэ стадион дээрэ мүнөөдөр сугларһан 60 мянга шахуу зон ядро түлхилгээр эхээрнүүдэй финальна мурьсөөе ехэ анхаралтайгаар хараба.

Галина Зыбинагай түлхйнэ ядронь 15 метрын чертагай саана гараад, показательнуудай доска дээрэ 15 метр 28 сантиметр гээн тоо харагдаба. Энэнь — дэлхэйн шэнэ рекорд болоо. Энэнь урда тээ советскэ спортсменка А. Андреева 15 метр 0,2 сантиметртэ түлжэ, дэлхэйн рекорд туйлаһан ба уласхоорондын XV олимпийскэ наадануудай чемпионка Галина Зыбинае хүн зон ехээр хүндэлэн, амаршалба.

14 метр 57 сантиметртэ ядро түлхйнэ Марианна Вернер (Баруун Германия) хоёрдохой нуури, 14 метр 50 сантиметртэ түлхйнэ Клавдия Точенова (СССР) гурбадхы нуури, 14 метр 42 сантиметртэ түлхйнэ Тамара Тышкевич дүрбэдхы нуури эзэлбэ.

Стадион дээрэ сугларгашад альгаташалгаар утгадан, Зыбина — алтан медаль, Вернер — мүнгэн ба Точенова — бронзово медальнууде абаа.

Советскэ ватерполистууд 12:0 тоотойгоор Индини ватерполистууде илаба.

Советскэ Союзай баскетболистууд мүнөөдөр Финляндиин баскетболистуудтай уулзаа. Финскэ спортсменүүд шаңга эсэргүүсэлтэ хэбэ. Нааданай түрүүшын хахадай 11-дхи минутта очконуудай тоо 10:10 — гэнуучэ байгаа. Гэбэшэе, саашада манай спортсменүүд довтолгоёо шангадхан, 47:35 гээн тоотойгоор шүүгэжэ.

Футболоор наадаха хахал финальна нааданууд тушаа жээрбэ барилга үзсэгдээр болоо. Июлийн

28-да Швециин команда Венгриин футболлистуудтай уулзаха, июлийн 29-да Югославин футболлистууд Баруун Германиян командатай наадаха байна.

Классическа барилдаанай мурьсөөн үргэлжэлһөөр, Советскэ Союзай бүхшүүл нэгэшые дийлдээгүй байна.

Энэ үглөөгүүр Сафин (СССР) 8 минута 15 секунда болоод Расмусение (Дани) илаа, Пункин (СССР) ба Гуревич (СССР) очконуудай талаараа Сафи (Ливан), Кенече (Венгри) гэшэдые илаба. Советскэ бүхэ Беловой барилдаан Куртуа (Бельги) һосолдонгүйгөөр, дийлдэбэ гэба.

Мүнөөдөр олимпийскэ стадион дээрэ эстафетнэ 4х100 метрын урилдаагаар таб дээрэхи мурьсөөн болоо.

Советскэ хурлашуул Токарев, Калыев, Санадзе, Сухарев гэшад Бразилиин, Венесуэлын, Нигерин, Исландин ба Пакистанай хүнгэн атлетигуудтай урилдаагаа.

СССР-эй спортсменүүд 41,3 секунда соо фиништэ түрүүлэн ержэ, хахад финалда ороо.

Мүнөөдөр мүн лэ 1500 метртэ финальна урилдаан болобо. Бартель гэшэ (Люксембург) 3 минутта 45,2 секунда соо ержэ, нэгэдхы нуури эзлэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ, июлийн 27. (ТАСС). Хүнгэншэгэ бээтэй хүнүүдэй хүндэ юумэ үргэлжын мурьсөөн июлийн 26-най һүни дүүрээ. Энэ мурьсөөндэ 20 ороной 22 спортсменүүд хабадалба. Советскэ хүндэ атлетигууд шэнэ ехэ илалта туйлаа.

Классическа 3 язын үргэлгөөр Р. Чимишкян (СССР) нигтэ дээрэ нэгэдхы нуури эзлэбэ. Энэний результатыны 337,5 килограмм болоно. Советскэ спортсмен хадаа дэлхэйн урдын рекордхоо 5 килограммаар үлүүжэ, дэлхэйн шэнэ рекорд туйлаба.

Хоёрдохой хүуриин Николай Саконов (СССР) эзлэбэ, нигтэ результатыны — 332,5 килограмм.

Галина Зыбина дэлхэйн рекорд туйлаба

Хельсинки, июлийн 27. (ТАСС). Хүнгэн атлетикээр, баскетболдо, хүндэ юумэ үргэлжөөр ба бусад язын спортлоор олимпийскэ мурьс